

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 8Pc/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521200023
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Vojteková Fejérová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3521200023.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, samosudkyňou JUDr. Andreou Vojtekovou Fejérovou, o návrhu maloletej navrhovateľky: Q. B., K.. XX.XX.XXXX, O. O. XXX, Z. W., zast.: X.. Q. U., K.. XX.XX.XXXX, O. B. XXXX/X, O. K. O., maloleté dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, za účasti matky Q.. H. B., K.. XX.XX.XXXX, O. O. XXX, Z. W., zast. JUDr. Jankou Briškovou Dominovou, advokátkou so sídlom Štefánikova 6453/2C, Piešťany, v konaní o prípustnosť podania návrhu maloletej na zapretie otcovstva, takto

rozhodol:

1. Návrh sa zamieťa.
2. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Maloletá navrhovateľka Q. B., K.. XX.XX.XXXX, podala na súd návrh, v zastúpení otcom X.. Q. U., ktorým sa domáhala, aby súd pripustil podanie návrhu maloletej na zapretie otcovstva. Uviedol, že maloletá Q. sa narodila na území Spolkovej republiky K. B. Q. J.. V tam vystavenom rodnom liste nie je uvedený žiaden skutočný biologický otec maloletej, pretože si to matka maloletej vyslovene neželala i napriek tomu, že otec, ktorý bol osobne prítomný pri narodení maloletej a ktorý bol v tom čase o svojom otcovstve k maloletej utvrdzovaný matkou, ju o to žiadal. Otcovstvo k maloletej bolo určené na jar 2007 súhlasným vyhlásením preto, že sa toho domáhal len samotný otec, a to po opakovaných prosbách a neskôr až na jeho naliehanie, otcovi nebol úradne zaslaný rovnopis rodného listu vydaného Osobitnou matrikou SR, ktorá mala na podklade predloženia rodného listu maloletej z cudziny a písomného súhlasného vyhlásenia, vykonať potrebný matričný zápis. Otec nenadobudol ešte pochybnosti o svojom otcovstve v takej miere, že aj po ukončení vzťahu s matkou z jeho strany by ho to malo nevyhnutne viesť v rámci plynutia zákonnej trojročnej lehoty od súhlasného vyhlásenia, k jeho zapretiu otcovstva pred súdom, čím tak zákonná lehota na zapretie otcovstva už márne uplynula a táto uplynula i matke. K relevantným pochybnostiam o biologickom otcovstve otca k maloletej došlo až plynutím času, s poukazom na všetky nasledovné relevantné okolnosti. Medzi tieto patrí aj čas, ktorý predchádzal počatiu maloletej, keď otec bol v intímnom kontakte s matkou iba jedenkrát a i to v hraničnom čase, ktorý vzbudzuje pochybnosti o tom, či mohlo aj reálne dôjsť k počatiu z jeho strany. Matka mala pri tom veľmi dôverný vzťah aj s iným mužom v cudzine, kde v tom čase pracovala a prevažne sa zdržiavala. Počas celej známosti otec s matkou nikdy nežil v spoločnej domácnosti, otec bol presvedčený, že začnú reálne aj spoločne žiť spolu s maloletou po jej narodení v 3-izbovom byte. Otec bol matkou súčasne tiež utvrdzovaný, že v cudzine už pracovať nebude, nebola to pravda. Matka začala otca obmedzovať v kontakte s maloletou, časom nadobudol pevné presvedčenie, že matka bola pod vplyvom svojej matky, čo sa snažila preniesť aj na samotného otca. Všetko vyvrcholilo nepochopiteľným otrasným verbálnym útokom matky cez telefón voči matke otca, ktorá nemala s vecou vôbec nič spoločné

a za čo sa ani nikdy neospravedlnila, po čom už nemal žiaden rozumný dôvod zotrvať vo vzťahu s matkou. Pokiaľ ide o starostlivosť a výživu maloletej zo strany otca, túto zabezpečoval v rámci jeho možností a schopností prakticky od narodenia. V čase rozchodu (cca koniec pol roka 2008) sa máme snažil o to, aby záležitosť okolo maloletej riešila aj prostredníctvom súdu, keď sa nechcela dohodnúť na ničom, ani na zverení a ani na určení platiť výživné a ani na styku s maloletou. Ďalším podstatným faktom, ktorý vzbudzuje oprávnené pochybnosti o biologickom otcovstve otca k maloletej je aj to, že pri odchode z posledného osobného stretnutia sa matka vyjadrila, že otcom maloletej nie je zapísaný otec. V tom čase ale otec ešte naivne veril, že išlo viac-menej o silný emocionálny hysterický výstup matky z neúspechu v pokračovaní manipulatívneho vzťahu s otcom. Matka po rozchode za viac ako 13 rokov nikdy otca nekontaktovala ohľadom maloletej, nedomáhala sa zverenia maloletej do svojej opatery a určenia platenia výživného ani u súdu, naopak správala sa vypočítavo tak, aby odporca mal čo najmenšiu šancu sa kontaktovať s maloletou, so zámerom zmarenia budovania si vzájomného vzťahu otca a dcéry. Začiatkom decembra otca oslovila prostredníctvom zvolenej advokátky s návrhom na „dohodu“, ktorej obsah má však veľmi ďaleko od dohody a prehlbuje to ďalej nie len pochybnosti o otcovstve zapísaného otca k maloletej, ale aj naďalej marí šance na vytvorenie si vzájomného vzťahu otca a dcéry. Matka totiž trvá iba na platení výživného, so súčasným odopretím rodičovských práv otca. K tomu je potrebné uviesť, že otec doteraz vôbec nevie, kde maloletá skutočne býva, kde navštevuje školu, kto sa v skutočnosti o ňu osobne stará, ako vyzerá, pretože ju naposledy videl vo veku cca 1 a pol roka. Z tohto vyplýva, že maloletá Q. otca nemôže vôbec poznať a nie je ani zrejmé, či vôbec vie, kto je jej biologický otec. Je vina matky v tom, že sa doposiaľ nevytvorili žiadne väzby medzi otcom a maloletou ako dcérou. Otec poukázal na neúspešné pokusy, kedy nikto nikdy neotvoril dvere, písomné pokusy, telefonické. V návrh sa ďalej uvádza, že aj po uplynutí tak dlhej doby, bez existencie akéhokoľvek oprávneného dôvodu, doterajším izolovaním maloletej od otca sa matka správa tak, že to reálne vzbudzuje dôvodnosť a oprávnenosť vážnych pochybností o biologickom otcovstve otca matka svoj prejav vôle, ohľadom súhlasného vyhlásenia, svoje vyhlásenie de iure neurobila slobodne a vážne. Vzhľadom na vyššie popísaný skutkový stav, medzi iným aj vyjadrenie matky o tom, že maloletá nie je dcérou otca a ďalší takmer 13-ročný priebeh jej správania, počas ktorého vytvorila a vytvára izoláciu maloletej od otca, v dôsledku čoho tiež nedošlo doposiaľ k vytvoreniu citových rodičovských väzieb medzi maloletou a otcom, v dostatočnej miere preukazuje naplnenie prvého zákonného dôvodu pre vydanie súhlasu súdu maloletej na podanie návrhu na zapretie otcovstva, v dôsledku pochybností o biologickom otcovstve otca. V záujme maloleteho dieťaťa je nepochybné poznať, kto je jeho skutočným biologickým rodičom pre usporiadanie vzťahov a ďalšieho zdravého výchovného a psychického rozvoja maloleteho dieťaťa do budúcnosti. Pre každé maloleté dieťa je veľmi dôležitý zdravý citový a duševný vývoj, s čím úzko súvisí tiež jeho vlastná identita - právo na poznanie svojich skutočných biologických rodičov. V prípade relevantnosti pochybností o biologickom otcovstve sa toto prejaví vo vzťahoch maloleteho dieťaťa s týmto „domnelým“ otcom a tiež vo vzťahu maloleteho dieťaťa - matka, kedy potom u oboch rodičov je rola autority narušená a znemožnená možnosť poznania svojho skutočného biologického otca. Akýkoľvek výsledok zistenia o skutočnom biologickom otcovi v konaní o zapretie otcovstva pred súdom nemôže byť na ujmu maloletej Q. vzhľadom na existujúci skutkový stav. Práve naopak, pri existujúcich dôvodných pochybnostiach o biologickom otcovstve otca k maloletej, je plne oprávnené, aby sa naplnilo právo maloletej poznať svojho skutočného biologického otca. V žiadnom prípade, pri absencii akýchkoľvek väzieb s otcom, by aj prípadný výsledok znaleckého skúmania, že otcom maloletej nie je zapísaný otec, nebol v jej neprospech a ani na jej ujmu. To platí aj opačne, ktorý výsledok by iba pozitívne pôsobil v prospech maloletej, práve pre posilnenie jej záujmu poznať skutočného biologického otca (rodiča), či aj utvrdenia sa v tom, že jej skutočný biologický otec je práve zapísaný otec. O tom svedčí aj to, že v prípade druhej zákonnej „domnienky“ otcovstva, kedy nie je preskúmané, či muž, ktorý uznal otcovstvo je aj biologickým otcom dieťaťa, sa nie celkom správnym uprednostňovaním tzv. „sociálneho rodičovstva“, podstatným spôsobom vždy oslabujú práva dieťaťa poznať svoj pôvod a svoju biologickú rodinu (viď čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je SR viazaná). V neposlednom rade je s týmto tiež späté právo každého, teda nie len dieťaťa, ale aj biologického otca dieťaťa na ochranu svojho rodinného života (článok 8 Európskeho dohovoru, ktorým je SR viazaná). Maloletá navrhovateľka má aktívnu legitímáciu na podanie predmetného návrhu prostredníctvom svojho zákonného zástupcu s poukazom na napr. uznesenie Ústavného súdu SR II. US 320/09 zo dňa 29.09.2009.

2. Matka maloletej prostredníctvom právnej zástupkyne uviedla, že otcovstvo k mal. Q. bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Tvrdenia otca uvedené v jeho návrhu matka považuje za úmyselne nepravdivé a podľa jej názoru bol tento návrh podaný výlučne v záujme otca, návrh podal až po tom, ako ho matka mal. Q. kontaktovala z dôvodu, že sa jej zhoršila majetková situácia a slušne ho požiadala o výživné. Uviedla, že ak otec mal vedomosť, že matka mala mať vzťah s iným mužom, mal možnosť

nesúhlasí so svojim otcovstvom, resp. podať návrh na zapretie otcovstva v zákonnej lehote. Poukázala na to, že otec sa reálne o mal. Q. od jej jedného roka života nezaujímal. Otec zapísaný v rodnom liste je otcom mal. Q. a mal možnosť si rodný list kedykoľvek na matrike vyžiadať. Pokiaľ ide o čas, ktorý predchádzal počatiu mal. Q. - tvrdenia, ktoré uvádza sú nepravdivé, nakoľko s matkou mal. Q. udržiavali bežný vzťah, a to aj v intímnej oblasti. Ak toto otec rade tvrdí po viac ako 15 rokoch od počatia mal. Q., s určitosťou to vedel aj v čase, kedy bol oprávnený podať návrh na zapretie otcovstva (1 pohlavný styk v podľa neho hraničnom období). Pokiaľ ide o údajnú dôvernú známosť matky, túto matka s iným mužom nemala, jedinou dôvernú známosť mala s otcom a fakt, že sa zdržiavala prevažne v K. súvisel s jej prácou. Ďalej otec uvádza údajné neskoré oznámenie o tehotenstve zo strany matky, avšak ak toto má byť zdôvodnenie návrhu na pripustenie zapretia otcovstva, matka uvádza, že otec mal ešte pred narodením mal. Q. vedomosť, kedy mu matka oznámila tehotenstvo, kedy bol oprávnený podať návrh na zapretie otcovstva. Svoje tehotenstvo netajila, nemala na to žiadny dôvod a na narodenie mal. Q. sa tešila. Matka považuje osobné útoky na ňu a jej rodinu v tomto konaní za úplne irelevantné a vníma to iba ako snahu otca akýmkoľvek spôsobom vysvetliť alebo obhájiť fakt, že matku a mal. Q. opustil po tom, čo nadviazal ešte počas vzťahu s matkou inú známosť. Otec maloletú ani nenavštívil, nevolal, neinformoval sa, ako sa jej darí, matka kontaktu otca s mal. Q. nikdy nebránila. Údajné nevhodné správanie matky a starej matky, prípadne nevhodný verbálny útok na matku otca však nijako nevyplývajú na otcovstvo otca, ani na márne uplynutie lehoty na podanie návrhu na zapretie otcovstva. Otec mal právo sa domáhať úpravy práv a povinností k mal. Q. na súde, prípadne požiadať o pomoc kolízneho opatrovníka. V súvislosti s týmto možno označiť návrh otca na zverenie 14 ročnej dcéry, ktorú 13 rokov nevidel, do jeho osobnej starostlivosti neodkladným opatrením v konaní č. 5P/10/2021 za absurdný a to o to viac, ak zároveň podáva návrh na pripustenie zapretia jeho otcovstva. Otec neuvádza pravdu, ak tvrdí, že matka mu v minulosti povedala, že nie je otcom mal. Q.. Ak však tvrdí, že mu takúto informáciu matka poskytla, je to ďalší dôvod na to, aby bol jeho návrh zamietnutý, nakoľko mal možnosť podať návrh na zapretie otcovstva v zákonnej trojročnej lehote. Otec sám priznáva, že sa o mal. Q. 13 rokov nezaujímal, a podľa neho to mala byť práve matka, ktorá sa mala domáhať zverenia mal. do jej opatery a platenia výživného, mal to byť práve otec, ak tvrdí, že mu matka bránila v styku a zakazovala sa stretávať s dcérou. Fakt, že tak neurobil, je jeho subjektívnym rozhodnutím, ktoré objektívne naznačuje, že nemal o mal. Q. záujem. Matka sa nesnažila mariť vzťah otca a dcéry, bolo jej ľúto, že sa o mal. absolútne nezaujímal a úplne ju odstrihol spolu s matkou zo svojho života. Nikdy mal. Q. a ani matke nezavolať, nenapísal, neprišiel ju navštíviť a dokonca nekontaktoval ani školu, či detskú lekárku, aby sa informoval na mal. Q.. Otec mal množstvo právnych, ale aj faktických možností vzťah s dcérou budovať, avšak nevyužil ani jednu. Matka ho oslovila po tom, čo došlo u nej k zmene situácie, mal. Q. dorástla do veku, že matka potrebovala finančnú pomoc s jej výživou. Od roku 2008 otec maloletú Q. nevidel, nepodal si nikdy návrh na úpravu práv a povinností a snaží sa tvrdiť, že matka popiera jeho rodičovské práva, nepredložil jediný dôkaz, ktorý by mohol potvrdiť jeho tvrdenia. Poukázala na rozsudok NS SR zo dňa 29.05.2018, sp. zn. 8Cdo/130/2017, ktorý rieši obdobný prípad, kedy matrikový otec podal návrh na pripustenie zapretia otcovstva až po tom, čo matka podala návrh na výživné a dôvodil tým, že matka mala pohlavný styk v rozhodnom období aj s inými mužmi, pričom pohlavný styk s matkou dieťaťa nepoprel. Navrhla návrh zamietnuť.

3. V písomnom vyjadrení otec, ako zákonný zástupca maloletej pri podaní návrhu, opätovne uvádzal skutočnosti uvádzané v návrh na začatie konania. Ďalej uviedol, že judikát, uvádzaný matkou v písomnom vyjadrení, nie je záväzným pre každý prípad, tam zistený a konštatovaný skutkový stav je diametrálne odlišný ako v posudzovanom prípade. Obmedzovať dôvod pre zamietnutie takéhoto návrhu iba pre stratu výživného pre maloletú v prípade, ak sa vylúči biologické otcovstvo, nemôže byť akceptovateľným dôvodom, pretože takýto prístup by automaticky znamenal v konečnom dôsledku dôvod na zamietnutie v každom prípade, čím by došlo k nepoužiteľnosti a obsolentnosti takéhoto inštitútu a k upretiu práva na poznanie skutočného biologického rodiča. V posudzovanom prípade aj napriek tomu takýto návrh nie je na ujmu maloletej. Maloletá Q. bola v dôsledku svojvoľe jej matky doteraz vychovávaná bez otca a bez vedomia maloletej, kto je jej otec. Uviedol, že primárnou povinnosťou matky u ktorej sa maloletá fyzicky nachádzala v čase, keď došlo k rozchodu s matkou, bolo aby riešila úpravu práv a povinností k maloletej, pretože bol priestor k tomu. aby došlo k dohode.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, oboznámením rodného listu, pričom zistil tento skutkový stav:

5. Matka prostredníctvom právnej zástupkyne uviedla, že vo veci je podstatné, že pripustenie zapretie otcovstva musí byť v záujme maloletej, v danom prípade záujme nie je daný, návrh otca bol podaný potom ako ho oslovila, že na strane matky sa zmenila situácia s tým, že by bolo potrebné, aby otec prispieval na mal. výživné a 3 týždne na to bol podaný návrh o prípustnosť zapretia. Otec poukazuje na všeobecné úvahy o práve poznať biologického rodiča, otec však bol určený súhlasným vyhlásením rodičov, bol zapísaný rodnom liste, lehota na zapretie uplynula. My sa pridriavame písomného vyjadrenia.

6. Kolízny opatrovník uviedol, že návrh vo veci bol podaný v januári 2021, v apríli 2021 bol podaný protinávrh otca na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, ide o protichodné návrhy. Tieto návrhy na vzťahu mal. Q. k otcovi nič nezmenia, ona je teraz v puberte, rieši svoju identitu. Návrh na úpravu práv a povinností k maloletej tak zo strany matky ako aj otca nie sú v jej záujme. Maloletá nemala vôbec vysvetlené usporiadanie rodinných vzťahov, teraz má už 14 rokov, rieši svoju identitu a rodičia majú nechať na dcéru ako si neskôr zvolí svoju cestu, teraz má vo veci zmätok. Rodine ponúkli odborné poradenstvo, toto sa nevyužíva.

7. Otec ako zástupca maloletej navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že od skutočností ohľadne postoja matky sa odvíja dôvod pre pochybnosti, že je otcom maloletej, maloletá ho nepozná, neexistujú medzi nimi citové väzby. On sa domáha kontaktu s maloletou, je mu v tomto bránené, maloletá sa s ním nechce kontaktovať. Poukázal na to, že matke výživné doteraz nechýbalo, on nemal možnosť sa dostať k dieťaťu. Ďalej uviedol, že návrh je v prospech maloletej, aby táto vedela, či je jej otcom, návrh nie je podaný v jeho prospech, on sa nebráni plateniu výživného. Pokiaľ matka má za to, že je otcom maloletej, nemá sa čoho báť, že sa uvedené exaktne overí. Ďalej uviedol, že je zrejmé, že zmeškal 3-ročnú lehotu, on mal dôveru vo vzťahu k matke, až neskôr začal mať dôvodné podozrenie, že otcom nie je. Pokiaľ matka hovorí, že mali spolu dlhý vzťah, k tomu uvádza, že sa stretali 1 až 3-krát do roka, na jednej dovolenke.

8. Matka maloletej na pojednávaní uviedla, že ona nemá čo skrývať. S otcom maloletej mali dlhodobý vzťah od roku 2000, maloletá sa narodila v roku 2007, v tom čase bol jej jediným partnerom, aj sexuálnym. Každý kto maloletú videl povedal, že je celý otec. Ďalej uviedla, že si nemyslí, že podaný návrh je v záujme maloletej, pretože maloletá je dcérou otca.

9. Z rodného listu maloletej súd zistil, že maloletá Q. sa narodila dňa 30.01.2007 v meste Leipzig, Nemecká spolková republika. Ako matka je v rodnom liste zapísaná Q.. H. B., ako otec je zapísaný X.. Q. U..

10. Zo zhodného vyjadrenia rodičov maloletej vyplynulo, že k určeniu otcovstva X.. Q. U. k maloletej došlo súhlasným vyhlásením rodičov.

11. Z výsluchu rodičov maloletej vyplynulo, že títo ako partneri nežili v spoločnej domácnosti, a to ani po narodení maloletej Q., v roku 2008 sa rozišli. Dôvody rozchodu každý z rodičov interpretuje rozdielne, pre rozhodnutie vo veci okolnosti rozchodu rodičov nie sú podstatné. Následne o maloletú zabezpečovala starostlivosť matka a to až d toho času. Matka zabezpečovala starostlivosť o maloletú za pomoci starej matky maloletej vzhľadom na prácu matky mimo Slovenskej republiky. Rodičia maloletej sa po rozchode ďalej nekontaktovali. Rodičia nemali súdom upravené práva a povinnosti k maloletej Q.. Matka a otec odlišne uvádzajú dôvody, pre ktoré došlo k situácii, že maloletá sa s otcom nestretávala a otca ani nepozná. Matka uvádzala, že otec o maloletú nejavil žiadny záujem po tom, ako sa s otcom rozišli, neprispieval na výživu maloletej, túto nekontaktoval. Otec v konaní tvrdil, že matka mu bránila v kontakte s maloletou, viackrát bol maloletú navštíviť, keď nikto neotváral dvere, matka taktiež nereagovala na jeho telefonáty, následne nevedel, kde maloletá býva, tiež kde maloletá navštevuje školu. V konečnom dôsledku však situácia dospela do štádia, keď maloletá Q. až do začatia konania vo veci úpravy práv a povinností, vedeného pod sp. zn. 5P/10/2021, nemala žiadnu vedomosť o tom, kto je jej otcom.

12. Na tunajšom súde sa pod sp. zn. 5P/10/2021 vedie konanie o úpravu práv a povinností k maloletej Q..

13. V uvedenom konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej Q. vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 5P/10/2021 bol vykonaný pohovor kolízneho opatrovníka s maloletou Q.. Maloletá pri pohovore uviedla, že chce byť zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom sa nechce stretávať s otcom.

14. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k 5P/10/2021-151 zo dňa 29.07.2021 súd zamietol návrh otca zo dňa 14.04.2021 na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletej Q. do jeho osobnej starostlivosti a určenia výživného zo strany matky vo výške 300,- Eur mesačne. Týmto uznesením o nariadení neodkladného opatrenia bola maloletá Q. dočasne zverená do osobnej starostlivosti matky.

15. Uznesením tunajšieho súd č.k. 5P/10/2021-40 zo dňa 31.03.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej sumou 300,- Eur mesačne k rukám matky, s účinnosťou od nariadenia neodkladného opatrenia.

16. Vyššie uvedené neodkladné opatrenia v dôsledku odvolania podaného otcom nenadobudli právoplatnosť.

17. Vo veci samej do toho času nebolo rozhodnuté.

18. Podľa § 90 Zákona o rodine ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

19. Podľa § 93 ods. 1 Zákona o rodine muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa. Podľa ods. 2 aj matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť, že otcom dieťaťa je muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Podľa ods. 3 ustanovenia § 86 ods. 2 a § 88 ods. 1 sa použijú primerane.

20. Podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. Podľa ods. 2 ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

21. Na to, aby súd mohol vysloviť pripustenie zapretia otcovstva a tým umožniť, aby maloleté dieťa mohlo následne podať návrh na zapretie otcovstva, musia byť podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine splnené dve podmienky, a to podmienka, že rodičom uplynula lehota na zapretie otcovstva, druhou podmienkou je skutočnosť, že takéto rozhodnutie súdu je v záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na to, že v predmetnej veci oboj rodičom uplynula lehota na zapretie otcovstva, súd musí skúmať splnenie druhej podmienky a to záujem dieťaťa na zapretí otcovstva.

22. Súd sa v predmetnej veci musel vysporiadať s aktívnou legitimáciou maloletej navrhovateľky, ktorá podala návrh na vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva v zastúpení otcom. Vo veci možno konštatovať, že aktívnu legitimáciu maloletej, zastúpenej otcom ako zákonným zástupcom možno považovať za súladnú s čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Otec ako zákonný zástupca z titulu svojej všeobecnej právomoci má právo zastupovať maloleté dieťa vo všetkých veciach, a to i v danej veci napriek tomu, že otec ako zákonný zástupca má bezprostredný osobný záujem na výsledku takéhoto konania, keďže on sám je otcom maloletej dieťaťa zapísaným v matrike. Takýto záver je súladný s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 320/09 zo dňa 29.09.2009.

23. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že i keď návrh na rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva bude v mene maloletej podaný zákonným zástupcom (v matrike zapísaným otcom), v samotnom konaní zákonný zástupca maloleté dieťa zastupovať nebude, pretože ho v konaní zastupuje kolízny opatrovník ustanovený maloletej Q. pre toto konanie.

24. V predmetnej veci o vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva, je podľa § 108 ods. 4 CMP účastníkom konania len dieťa. Súd však konal aj s rodičmi ako účastníkmi konania, a to z dôvodu záujmu na rozumnom usporiadaní vzťahov s prihliadnutím na zistenie a zabezpečenie najlepšieho záujmu

dieťaťa. Rodičia dieťaťa sú jeho zákonní zástupcovia a na posúdenie skutočnosti, či je pripustenie zapretia otcovstva dieťaťom v záujme dieťaťa alebo nie, je podľa názoru súdu potrebné vypočítať aj priamo rodičov. Dôkazy vykonané výsluchom rodičov ako účastníkov konania boli nepochybne potrebné pre rozhodnutie vo veci. Navyše, rozhodnutie v predmetnej veci sa bezprostredne týka aj práv a povinností rodičov.

25. Záujem maloletého dieťaťa na rozhodnutí o prípustnosti zapretia otcovstva podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine všeobecne, ako otázku právnu riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/130/2017 zo dňa 29.05.2018. V rozhodnutí sa uvádza: „19. V zákone o rodine od 1. januára 2016 (pozri zákon č. 175/2015 Z.z.) sa rozšírili základné zásady rodinného práva a okrem iného ustanovili kritériá najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Napriek tomu, že čl. je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Napriek tomu, že čl. 5 zákona o rodine príkladne uvádza kritériá, ktoré sa zohľadňujú pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa a že na záujem dieťaťa odkazuje niekoľko ustanovení normatívnej časti zákona o rodine (napr. § 23, § 24, § 44, § 54, § 59), ako i ustanovenia osobitných predpisov (napr. zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, nový zákon č. 176/2015 Z.z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a pod.), tento pojem nebol doposiaľ definovaný a neboli stanovené ani jeho určujúce kritériá.

26. Je preto podľa dovolacieho súdu namieste poukázať na to, že čl. 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“) zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére. Toto právo vyjadruje jednu zo základných hodnôt Dohovoru. Výbor pre práva dieťaťa (ďalej len „Výbor“) označil článok 3 ods. 1 za jednu zo štyroch základných zásad Dohovoru pre interpretáciu vykonávania všetkých práv dieťaťa a aplikuje ju ako dynamickú koncepciu, ktorá si vyžaduje posúdenie primerané konkrétnemu kontextu. 21. Podľa Všeobecného komentára č. 14 (2013) o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho alebo jej najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1), prijatého výborom na jeho šesťdesiatomdruhom zasadnutí (14. január - 1. február 2013) je pojem „najlepší záujem dieťaťa“ nesmierne komplexný a jeho obsah treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Zákonodarca, sudca, správny, sociálny alebo školský orgán budú schopní práve prostredníctvom výkladu a vykonávania čl. 3 ods. 1 v súlade s ostatnými ustanoveniami Dohovoru vyjasniť pojem a použiť ho v konkrétnej situácii. Najlepší záujem dieťaťa je však zároveň pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa a určiť ho vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa.“

27. Otázkou najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa s poukazom na podanie návrhu na pripustenie návrhu na zapretie otcovstva maloletým dieťaťom s ohľadom na súlad biologického, sociálneho a právneho rodičovstva sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 14. 7. 2010, sp. zn. 21 Cdo 298/2010: „... v řízení o popření a následném určení otcovství je třeba přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte (srov. čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte). V zájmu dítěte je bezpochyby soulad mezi biologickým, právním a sociálním rodičovstvím, tedy mezi rodičovstvím založeným biologickými vazbami mezi dítětem a poskytovatelem genetického materiálu (biologické rodičovství), rodičovstvím, kde rodič vykonává péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví a o jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj (sociální rodičovství), a rodičovstvím založeném na právních domněnkách, kdy rodičem je ten, koho zákon za rodiče dítěte považuje (právní rodičovství). Nastane-li však nesoulad mezi jednotlivými aspekty rodičovství, je třeba s ohledem na konkrétní okolnosti případu uvážit, který z uvedených aspektů rodičovství převažuje.“

28. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletá Q. sa narodila dňa 30.01.2007 v meste J., K. W. Y.. Ako matka je v rodnom liste zapísaná Q.. H. B., ako otec je zapísaný X.. Q. U.. K určeniu otcovstva X.. Q. U. k maloletej došlo súhlasným vyhlásením rodičov.

29. V prípade súhlasného vyhlásenia rodičov vzniká otcovstvo z vôle tzv. právneho otca. Takýto muž svoje otcovstvo uznáva, možno teda predpokladať, že je presvedčený o tom, že je otcom dieťaťa a má v úmysle prevziať rodičovskú zodpovednosť. Zároveň, pretože otcovstvo vzniká na základe jeho vyhlásenia, má možnosť vopred uvážiť pochybnosti o svojom otcovstve a prípadne ich i vyvrátiť, či

potvrdiť. Samozrejme, má možnosť vyhlásenie o určenie otcovstva neurobiť. Pochybnosť, resp. fakt, že muž nie je skutočným otcom dieťaťa, môže však získať po uplynutí zapieracej lehoty. Túto vedomosť môže získať náhodou, mohla mu byť z rôznych dôvodov zatajovaná, prípadne ju nemohol získať skôr, teda v zákonnej trojročnej lehote na zapretie otcovstva, z iných dôvodov. V predmetnej veci zo strany otca neboli takého dôvodu, ktoré by boli relevantné a mali vplyv na úspešnosť podaného návrhu, tvrdené, ani preukázané.

30. Za záujem maloletého dieťaťa na podanom návrhu na prípustnosť zapretia otcovstva nemožno považovať skutočnosti, tvrdené otcom. Pokiaľ otec tvrdil, že pochybnosti o svojom biologickom otcovstve nadobudol časom a to i z dôvodu, že bol v intímnom kontakte s matkou iba jedenkrát a i to v hraničnom čase, ktorý vzbudzuje pochybnosti o tom, či mohlo aj reálne dôjsť k počatiu z jeho strany, je nepochybné, že túto skutočnosť si mohol uvedomiť v zákonnej lehote na zapretie otcovstva z jeho strany. Takýmto dôvodom nemôže byť ani dôvod tvrdený otcom, že „aj po uplynutí tak dlhej doby, bez existencie akéhokoľvek oprávneného dôvodu, doterajším izolovaním maloletej od otca sa matka správa tak, že to reálne vzbudzuje dôvodnosť a oprávnenosť vážnych pochybností o biologickom otcovstve otca matka svoj prejav vôle, ohľadom súhlasného vyhlásenia, svoje vyhlásenie de iure neurobila slobodne a vážne.“ Tvrdenie otca, že mu matka uviedla, že nie je biologickým otcom maloletej, neboli ničím preukázané, tieto tvrdenia matka vo svojej výpovedi poprela.

31. Otec ďalej tvrdí, že je v záujme maloletej poznať, kto je jeho skutočným biologickým rodičom pre usporiadanie vzťahov a ďalšieho zdravého výchovného a psychického rozvoja maloletej do budúcnosti (biologické rodičovstvo). Súd je však toho názoru, že v danej veci je za zisteného skutkového stavu podstatné vo vzťahu k maloletej rodičovstvo otca právne, teda rodičovstvo založené na právnej domnienke, keď je otec rodičom na základe uznania otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov. Záujem na právnom rodičovstve v danej veci prevažuje, treba zdôrazniť, že nie je známy žiadny iný muž, ktorý by bol biologickým otcom a ktorý by funkciu otca maloletej Q. plnil, ktorý by mal k dieťaťu väzbu, voči maloletej plnil vyživovaciu povinnosť a ktorý by mohol nastúpiť na miesto otca maloletej, ktorý je zapísaný ako otec v rodnom liste maloletej. Nie je pritom relevantné, že maloletá do toho času otca nepoznala, pričom otec teraz (od nariadenia plnenia vyživovacej povinnosti neodkladným opatrením) plní len vyživovaciu povinnosť voči maloletej. Aj keď je obsahom jeho povinností voči maloletej len plnenie vyživovacej povinnosti, je to nepochybne v záujme maloletej. Zapretie otcovstva by nevedlo k zmene stavu v živote maloletej v žiadnom aspekte v pozitívnom smere. Navyše maloletá bola v konaní o úpravu práv a povinností oboznámená s osobou otca, s takouto skutočnosťou je zrejme čiastočne stotožnená, zrejme však potrebuje ešte čas na prijatie reality. Vyhovenie predmetnému návrhu, keď v ďalšom kroku by nasledovalo konanie o zapretie otcovstva by rozhodne nebolo v záujme maloletej, ktorá by musela spracovávať zase nové skutočnosti, týkajúce sa jej otca.

32. Súd maloletú navrhovateľku v predmetnom konaní nevypočul, jej výsluch by vzhľadom na zistené skutkové okolnosti, keď vo veku 14 rokov musí riešiť pre ňu nanovo nastolenú otázku totožnosti jej otca a byť konfrontovaná s takouto situáciou, by bol v rozpore s jej záujmami. Otec sa na jednej strane domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti, resp. stretávania s ňou, na druhej strane podal v jej mene návrh na pripustenie zapretia otcovstva, čo sú nelogické a vzájomne odporujúce si návrhy. Záujem maloletého dieťaťa, keď sa musí vyrovnáť pre ňu s novou situáciou (totožnosťou, resp. osobou jej otca), tu podľa názoru súdu prevažuje nad právom maloletej sa k predmetnému návrhu vyjadriť. Maloletá bola v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom, ktorý ju v konaní relevantne zatupoval.

33. Z vyššie uvedených dôvodov súd podaný návrh v celom rozsahu zamietol.

34. Súd zamietol návrh otca na výsluch jeho manželky P. P. U., ktorú otec navrhol vypočuť ohľadne jeho záujmu o maloletú v kontexte toho ako bolo zo strany matky namietané, že o maloletú nemal záujem, tiež k tomu, ako s maloletou komunikoval. Skutočnosti, pre ktoré navrhol otec svedkyňu vypočuť, by v konečnom dôsledku nemali vplyv na rozhodnutie vo veci.

35. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, pretože nevzhliadol dôvody na rozhodnutie podľa § 53, resp. § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.